

Sygn. akt I Nc 219/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Wiesław Okrzesik
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Małyśa

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2018 roku w Suchej Beskidzkiej

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko A. P.

o zapłatę

1. uchyła nakaz zapłaty z dnia 30.05.2017 roku w sprawie I Nc 219/17 i oddala powództwo;
2. koszty zastępstwa procesowego między stronami wzajemnie znosi;
3. wydatkami gotówkowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt I Nc 219/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 lutego 2018 r.

Pozwem z dnia 23 lutego 2017 r. (k. 3) powód (...) S.A. wniósł o zasądzenie od pozwanej A. P. kwoty 2 938,58 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 22 lutego 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania. Powód wskazał, że pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie weksla w dniu 22 października 2016 r. do zapłaty w dniu 21 lutego 2017 r. kwoty wskazanej w wekslu w wysokości 3 118,58 zł. Pozwana wpłaciła na konto powoda 180,00 zł, a następnie zaprzestała wpłat.

W dniu 30 maja 2017 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (k. 15) uwzględniając roszczenie powoda w całości.

Pozwana, działając przez pełnomocnika (pełnomocnictwo k. 20), złożyła wniosek z dnia 10 lipca 2017 r. (k. 18) o przywrócenie terminu do złożenia zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 7 lipca 2017 r. (k. 31), w których wniosła o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. Wskazała, że nie ponosi winy za niedokonanie czynności w terminie, albowiem jej stan zdrowia nie pozwalał jej na podjęcie stosownych kroków. Podnosiła, że zarówno umowa pożyczki, jak i weksel są nieważne, ponieważ zostały podpisane przez pozwaną w stanie wyłączającym świadome oraz swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2018 r. (k. 98) Sąd przywrócił pozwanej termin do złożenia zarzutów od nakazy zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 października 2016 r. pozwana A. P. podpisała umowę pożyczki gotówkowej z powodem (...) S.A. w B.. Zabezpieczeniem jej spłaty miał być weksel in blanco podpisany przez pozwaną. W związku z zaprzestaniem spłaty powód wypowiedział pozwaną umowę pożyczki pismem z dnia 22 stycznia 2017 r.

Dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki (k. 6), weksel (k. 7), umowa pożyczki (k. 65-71)

Pozwana z powodu przewlekłej choroby psychicznej w postaci zaburzeń schizofrenii paranoidalnej oraz uzależnienia od substancji psychoaktywnych skutkujących zaburzeniami funkcji poznawczych i degradacji psychospołecznych w dniu 22 października 2016 r. była w stanie wyłączającym świadome oraz swobodne powzięcie decyzji, wyrażenie woli, a jej stan psychiczny na przełomie maja i czerwca 2017 r. uniemożliwiał podjęcie decyzji i wyrażenie woli.

Pozwana leczy się psychiatrycznie od 2010 r. Była sześciokrotnie hospitalizowana w szpitalach psychiatrycznych. Każdorazowo rozpoznawano schizofrenię paranoidalną, a także nadużywanie substancji psychoaktywnych. Pierwsze objawy choroby pojawiły się po urodzeniu przez pozwaną młodszej córki w 2010 r. Pozwana zaczęła się dziwnie zachowywać, izolowała się, zaniedbywała dzieci i siebie, znikła z domu, wychodziła w nocy. Straciła zainteresowanie otoczeniem, stała się beczynna, pojawiły się stany lękowe, zaburzenia snu, labilność emocjonalna.

Po raz pierwszy była hospitalizowana w Klinice (...) w K. na przełomie 2013/2014 r. Hospitalizację poprzedzał kilkumiesięczny okres leczenia ambulatoryjnego, które okazało się niewystarczające. Pomimo uzyskania w trakcie hospitalizacji remisji objawów wytwórczych, pozwana nie uzyskała wglądu w objawy chorobowe i była słabo zmotywowana do kontynuacji leczenia. W przeprowadzonym wówczas badaniu psychologicznym nie stwierdzono znaczących deficytów intelektualnych, poziom inteligencji przeciętny.

W 2015 r. pozwana była dwukrotnie hospitalizowana w Klinice (...) w K. w związku z próbą samobójczą. Pozwana samowolnie oddaliła się ze szpitala przed zakończeniem leczenia pod pretekstem dokonania zakupów. Była poszukiwana przez policję, ponownie przyjętą ją do szpitala, gdzie zakończyła leczenie. Po trzech miesiącach od wypisu była ponownie hospitalizowana psychiatrycznie w szpitalu w A. po podjęciu kolejnej próby samobójczej.

Na przełomie 2016 i 2017 r. pozwana była po raz kolejny hospitalizowana w szpitalu psychiatrycznym w A.. Poza schizofrenię rozpoznano u niej uzależnienie mieszane od substancji psychoaktywnych. Została skierowana do leczenia w Oddziale Leczenia Osób z Podwójną Diagnozą (uzależnienia i choroby psychiczne).

W czerwcu 2017 r. pozwana została przyjęta do Szpitala im. (...) w K. na oddział leczenia podwójnych diagnoz. W trakcie pobytu wystąpił epizod dekompensacji psychotycznej, pozwaną przeniesiono na ogólny oddział psychiatryczny. Po uzyskaniu stabilizacji stanu psychicznego pozwana odmówiła podjęcia leczenia odwykowego. W trakcie pobytu na oddziale zaprzeczyła konieczności dalszej hospitalizacji i leczenia, była bezkrytyczna, bez poczucia choroby, urojeniowa, ksobna, wobec matki i otoczenia.

U pozwanej nastąpiła degradacja psychospołeczna oraz zaburzenia funkcji poznawczych. Pozwana nie potrafi gospodarować swoimi zasobami finansowymi, nie zna wartości pieniądza, zaciąga kredyty, których spłatą się nie przejmuje, nie dokłada się do budżetu domowego – jest utrzymywana przez rodziców. Zaniedbuje swoje dzieci i nie wywiązuje się ze związanych z tym obowiązków. Nadużywa substancji psychoaktywnych i pozostaje pod wpływem osób uzależnionych, które sponsoruje i przez które jest nakłaniana do zaciągania kolejnych zobowiązań finansowych. Pozwana jest całkowicie bezkrytyczna wobec swoich decyzji i funkcjonowania, nie myśli o konsekwencjach.

Pozwana ma ograniczoną władzę rodzicielską nad małoletnimi córkami. Została uznana za całkowicie niezdolną do pracy.

Dowód: dokumentacja medyczna pozwanej (k. 21-30), opinia sądowo-psychiatryczna z dnia 16 stycznia 2018 r. (k. 89), zeznania świadka P. P. (k. 43-43/2, czas nagrania: 00:04:42), zeznania świadka B. P. (k. 43/2, czas nagrania: 00:11:07)

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 19 czerwca 2017 r., sygn. akt XI Ns 68/17, pozwana została ubezwłasnowolniona całkowicie z powodu choroby psychicznej i zaburzeń psychicznych w postaci nadużywania środków psychoaktywnych. Postanowienie stało się prawomocne z dniem 11 lipca 2017 r.

Dowód: akta SO w Krakowie o sygn. XI Ns 68/17: postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 19 czerwca 2017 r., sygn. akt XI Ns 68/17 (k. 71), zarządzenie z dnia 12 lipca 2017 r. (k. 75)

Sąd zważył co następuje:

W ramach przedmiotowego postępowania strona powodowa domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty wynikającej z umowy pożyczki zawartej w dniu 22 października 2016 r. Pozwana z kolei podnosiła, że zarówno umowa pożyczki, jak i weksel są nieważne, ponieważ zostały podpisane przez pozwaną w stanie wyłączającym świadome oraz swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Stosownie do art. 82 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych.

Stan wyłączający świadomość polega na braku rozeznania, niemożności rozumienia zachowań własnych i zachowań innych osób, niezdawaniu sobie sprawy ze znaczenia i skutków własnego postępowania. Stan taki musi przy tym wynikać z przyczyny wewnętrznej, a więc ze stanu, w jakim znajduje się osoba składająca oświadczenie woli, a nie z okoliczności zewnętrznych, w jakich osoba ta się znalazła. Powzięcie decyzji i wyrażenie woli jest swobodne, gdy zarówno proces decyzyjny, jak i uzewnętrznienie woli nie zostały zakłócone przez destrukcyjne czynniki wynikające z właściwości psychiki czy procesu myślowego osoby składającej oświadczenie woli. Stan wyłączający swobodę musi również wynikać z przyczyny wewnętrznej, umiejscowionej w samym podmiocie składającym oświadczenie woli, a nie w sytuacji zewnętrznej. Tak pojmowanemu brakowi swobody towarzyszyć będzie natomiast najczęściej także pewne ograniczenie świadomości. Stan wyłączający świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie może być rozumiany dosłownie, wobec czego nie musi oznaczać całkowitego zniesienia świadomości i ustania czynności mózgu. Wystarczy istnienie takiego stanu, który oznacza brak rozeznania, niemożność rozumienia posunięć własnych i posunięć innych osób oraz niezdawanie sobie sprawy ze znaczenia i skutków własnego postępowania (wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 r., sygn. akt IV CSK 7/05, LEX nr 180191).

W niniejszej sprawie opisywany stan rzeczy istniał po stronie pozwanej w chwili zawarcia umowy, co jednoznacznie wynika z niekwestionowanej przez strony opinii biegłego. Stan zdrowia pozwanej w chwili zawarcia umowy uzasadnia więc wniosek, że pozwana z powodu zaburzeń psychicznych nie rozumiała treści umowy i nie była w stanie świadomie i swobodnie powziąć decyzji, jak też złożyć oświadczenia woli. W konsekwencji uznać należy, że oświadczenie woli pozwanej dotknięte było wadą, która czyni je nieważną. Z tej też przyczyny, cała umowa dotknięta jest nieważnością.

Mając powyższe na uwadze, wobec stwierdzenia nieważności zawartej przez strony umowy pożyczki, Sąd oddalił powództwo jak w pkt 1 sentencji, uchylając nakaz zapłaty zgodnie z dyspozycją art. 496 k.p.c.

O kosztach Sąd orzekł jak w pkt 2 sentencji na podstawie art. 100 k.p.c.

W pkt 3 sentencji Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.).